

Referència bibliogràfica:

Almela i Casanova, Miquel; Cunties i Villanova, Jordi; Gironès Vilardebò, Jordi (2012). “Museu virtual en xarxa: una eina per difondre les col·leccions d'àmbit local”. Dins: DD.AA. *Patrimoni, història local i didàctica. Homenatge a Jaume Codina. Actes de les VI Jornades del Patrimoni del Baix Llobregat*, Sant Feliu de Llobregat: Consell Comarcal del Baix Llobregat i Edicions del Llobregat, 2012. Pàg. 468-478. [ISBN: 978-84-938801-6-3].

😊 Es permet la reproducció no lucrativa d'aquest text sempre que se'n citi la referència bibliogràfica.

MUSEU VIRTUAL EN XARXA: UNA EINA PER DIFONDRE LES COL·LECCIONS D'ÀMBIT LOCAL

Miquel Almela i Casanova
Jordi Cunties i Villanova
Jordi Gironès i Vilardebò

Comencem per un xic d'història

Dins el Centre d'Estudis Santjustencs (CES), i ja des de 1997, hi ha format un grup de treball que, en estreta col·laboració amb l'Arxiu Històric Municipal, i més concretament amb el seu arxiver Jordi Amigó i Barbeta, té com a finalitat anar recollint en fitxes les peces del que anomenem “Inventari de Materials d'Interès Històric Local”, principalment béns mobles, que en el transcurs del temps estan exposats a que es perdin i se n'esborri fins i tot la memòria.

CENTRE D'ESTUDIS SANTJUSTENCS - ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL

INVENTARI DE MATERIALS D'INTERÈS HISTÒRIC LOCAL Fitxa núm. 0000

IDENTIFICACIÓ

Classificació general: _____

Nom de l'objecte: _____

Ubicació actual: _____

Altres ubicacions: _____

CARACTERÍSTIQUES

Descripció física: _____

Material: _____

Dimensions: _____

FOTOGRAFIA - DIBUIX

Autòr: _____ Data: _____

HISTÒRIA DE L'OBJECTE Fitxa núm. 0000-01

Procedència
Condicions
Localització inicial
Ubicacions posteriors
Propietat actual
Començament de la seva existència
Disposició de donació en cas de cessament de propietat local
Origen de la informació

BIBLIOGRAFIA

NOTES I OBSERVACIONS

Valoració econòmica: _____ Data: _____

Fitxa feta per: _____ Data: _____

Revisada per: _____ Data: _____

Fitxa tipus en Word

Així, hem documentat peces com:

- Eines de minaire de Sebastià Farràs
- Segells i mata-segells de Sant Just o relacionats
- Monedes i bitllets de Sant Just o relacionats
- Elements de la Guerra Civil
- Peces arqueològiques del Bullidor
- Peces arqueològiques de la Penya del Moro
- Peces arqueològiques de La Riba
- Gegants i cap grossos de la Colla de Geganters
- Tresor de la Parròquia dels Sants Just i Pastor
- Rellotges de sol de Sant Just
- Peces d'interès etnològic de Sant Just Desvern
- Peces de can Cardona
- Peces de can Vilà
- Peces de can Ginestar
- Peces de l'Ateneu Santjustenc
- Peces de can Ristol
- Peces de can Modolell
- Peces de can Carbonell
- Peces de can Fatjó
- Eines del camp de can Padrosa

Dins d'aquest inventari, el cas de la Col·lecció d'eines del camp de can Padrosa és un punt i a part. En efecte, estem parlant d'una rica col·lecció que la mateixa família Padrosa ha anat recollint i restaurant curosament, exposant-la en dos espais de la masia, el Cup Vell i també el Cup Nou.

A finals de 2005, l'Institut Ramon Muntaner (IRMU), de la fundació privada de Centres d'Estudis de Parla Catalana —del qual formem part— ens va oferir l'assessorament que calgués per poder accedir a algun dels ajuts que anualment convoca l'IPEC (Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya), organisme depenent de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Amb aquest

ajut ens vam veure amb cor de documentar les peces ja exposades a la Col·lecció de Can Padrosa, dotant-les d'un major contingut museístic.

A tal efecte vam redactar un esborrany de "Projecte de Recerca" que va ser millorat per l'IRMU després de l'entrevista de treball que vam mantenir amb la seva presidenta, Maria del Carme Jiménez. Així, el projecte va ser presentat al mateix IPEC i aprovat el novembre de 2006 amb una dotació suficient i amb el compromís d'acabar-lo durant l'any 2007.

Per endegar el projecte es va formar un grup de treball constituït a tal efecte pels membres del CES: Mònica Perramon (historiadora) en qualitat de coordinadora del projecte i encarregada de realitzar la meitat del treball de camp; Miquel Almela i Casanova com a investigador i encarregat principalment de fotografiar les peces que calia estudiar, així com per realitzar la corresponent base de dades del "Material Fotogràfic"; Jordi Gironès i Vilardebò com a investigador encarregat principalment de donar suport informàtic en Access durant el projecte; i Jordi Cunties i Villanova també com a investigador, encarregat principalment de realitzar l'altra meitat del treball de camp.

De bell antuvi, el projecte s'estructurava, durant el període d'un any, realitzant la numeració, el fitxatge, l'amidament, les fotografies i les entrevistes amb Pere Padrosa i Pruna, el qual encara ha utilitzat, en la seva feina de pagès, la majoria de les peces de la col·lecció, per la qual cosa coneix tant l'ús com el nom de cadascuna d'elles.

El punt de partida era documentar-ne almenys dues-centes, del total d'unes cinc-centes exposades, començant per l'àmbit del Cup Vell. Un cop presentat el projecte de treball a Pere Padrosa, que es concretà en reunions de treball cada dijous de dos quarts d'onze del matí fins als volts de l'hora de dinar, començarem les sessions identificant, numerant i fotografiant les primeres cent fitxes escollides i tot seguit dedicarem un temps a complimentar les fitxes/registre amb els seus 51 camps per a cadascuna. Com a pas

entremig vam decidir fer un full de càlcul Excel, amb les peces numerades, i amb un nom provisional i amb una fotografia de petit format com a referència, que després va ser validat o canviat en l'entrevista corresponent; d'aquesta manera, estalviàrem moltes anades als Cups. També la pràctica ens va obligar a usar un document Word —"Fitxa Can Padrosa"—, com a pas previ a l'ús dels 51 camps de la base de dades Access.

Les entrevistes van ser gravades en un Ipod pels mateixos entrevistadors. Durant el transcurs del projecte es van presentar dos informes parcials. I posteriorment vam haver de superar el daltabaix que ens suposà que Mònica Perramon deixés el projecte per raons personals; sort en vam tenir que l'IPEC ens va proporcionar una llicenciada en Història de l'Art que s'afegí al projecte. Es tracta d'Eva Garcia Lleixà, gràcies a l'empenta de la qual vam aconseguir documentar fins a 260 peces, incloent-hi els carruatges del Cup Nou. Finalment, el 19 de desembre del 2007 vam presentar l'informe final a l'IPEC on es recollia el nou equip de treball, així com una entrevista temàtica amb Eduard Celma i Gelabert de la masoveria de can Roldan, que és un dels últims pagesos en actiu de la vall de Sant Just. Aquesta entrevista ens va permetre comprovar la identitat dels noms donats a cada peça, tant per part de Pere Padrosa com d'Eduard Celma.

D'aquesta manera, la feina completada a plena satisfacció d'acord amb el criteri de l'IPEC, va quedar desglossada tal com segueix:

- 27 entrevistes orals amb una durada de 810 minuts, documentades en la corresponent base de dades de les fitxes orals.
- 280 fotografies en alta definició, documentades en la corresponent base de dades d'imatges.
- 269 objectes inventariats i documentats en la corresponent base de dades de les fitxes.

D'aquests 269 objectes, vam triar-ne 22 com a més representatius, per passar a formar part de les 255 peces que en aquell moment hi havia a l'"Inventari de Béns Històrics d'Interès Local".

Museu virtual en xarxa

El constant increment en la catalogació de noves peces de béns mobles relacionades amb el nostre poble de Sant Just Desvern, fins arribar actualment a un total de 360 peces documentades, ha fet que ens plantegéssim l'oportunitat que el nostre poble pugui tenir un museu que reculli aquella part de peces que el municipi pugui disposar a través de l'Ajuntament i el Centre d'Estudis Santjustenc. Es tracta d'un patrimoni que ja comença a tenir una certa importància i que no és difós ni posat a disposició del ciutadà per la manca d'un espai físic.

En les circumstàncies actuals no es veuen possibilitats a mig termini de fer realitat aquest museu local, per la qual cosa ens vam plantejar la necessitat d'arribar com fos al ciutadà perquè tingui prou coneixement del patrimoni santjustenc i vam considerar la possibilitat de crear un "museu virtual" a través de la xarxa d'Internet. Això permetria anar incorporant en aquest museu totes les peces catalogades i les noves que anéssim documentant perquè, d'una manera fàcil, poguessin ser visualitzades per tots els interessats, tant en l'aspecte de documentació i història de la peça com amb la seva corresponent imatge.

Prèviament, però, calia assegurar un servidor d'Internet a través del qual poguéssim disposar d'un espai per al magatzematge de totes les fitxes, per poder establir una localització oberta a la xarxa, per consultar-les.

El Centre d'Estudis Santjustencs ja disposava d'una adreça URL (www.santjust.org/centrestudis) per informar sobre les seves

activitats, amb la qual cosa es tractava de convèncer l'Ajuntament (propietari del servidor santjust.org) perquè ampliés la disponibilitat de l'espai informàtic del Centre d'Estudis per poder-hi allotjar totes les fitxes de béns mobles que anéssim creant. La sol·licitud va ser atesa de seguida, donada la importància que representava per al poble la creació d'un museu virtual.

Creació del museu virtual

Després d'haver aconseguit una ubicació dins de la xarxa d'Internet, calia plantejar com havia de ser aquest museu virtual.

El primer que es va plantejar va ser dissenyar en un document HTML (Acronim d'*Hyper Text Markup Language*, en català, "llenguatge de marcat d'hipertext"), on es recollissin les dades més importants sobre l'objecte i la seva imatge, fins i tot.

The screenshot shows a web interface for a virtual museum. At the top, there is a logo for 'CENTRE D'ESTUDIS SANTJUST' and a navigation bar with 'Museu Virtual' in the center, flanked by left and right arrows. Below the navigation bar, the main content area is titled 'Can Padrosa : CONTEMPORÀNIA 2- 11' and 'Segle XX'. It features a large image of a wooden cart with a white canopy. To the right of the image, there is a table with the following information:

Nom de l'objecte:	Carro de vela
Procedència:	Col·lecció Etnològica de Can Padrosa nº 0253
Fitxa núm.	0263
Localització actual:	Masia Can Padrosa
Matèria:	Ferro, fusta, pell, teixit, lona
Dimensions:	435 x 179 x 248 cm
Característiques:	Observacions: Aquest carro serví a la família Padrosa per anar a vendre verdures al mercat del Born de Barcelona Bibliografia: PONT FARRÉ, M. :Vocabulari del pagès. Editorial Proa- Museu Comarcal de Girona-Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 2005.191 p. ISBN 84-8437-564-1
Origen de la informació:	Pere Padrosa i Pruna
Fitxa feta per:	Eva Garcia i Lleixà Fotografia: Miquel Almela

Fitxa en format html

La feina d'anar creant aquestes fitxes informàtiques va ser molt laboriosa perquè comportava traspassar tota la informació incorporada a les fitxes fetes en word al nou format html.

De seguida, però, vam haver de dissenyar un accés fàcil i entenedor per poder accedir a totes les peces evitant processos enrevessats que poguessin dissuadir l'interessat en buscar un objecte.

Per això, vam crear una mena d'índex des d'on es pogués accedir a totes les peces fàcilment amb dues maneres de fer-ho. L'una, mitjançant una taula cronològica des d'on es pot tirar el període històric i el jaciment o temàtica on s'ubiquen les fitxes de béns mobles, i l'altra directament al conjunt de peces amb la seva descripció per poder entrar directament a les que es desitgi consultar.

Considerem que aquests dos accessos faciliten la consulta.

The screenshot shows the main menu of the virtual museum. At the top, there is a logo for 'CENTRE D'ESTUDIS SANTJUST' and a navigation bar with 'MUSEU VIRTUAL' and 'Centre d'Estudis Santjustencs'. Below the navigation bar, there is a table with the following information:

Període històric		jaciment	
Accés alhora a totes les fitxes Instruccions per a imprimir les fitxes			
250.000 a.C.	Paleolític	3.001 a.C.	
3.000 a.C.	Neolític - Edat dels Metalls	651 a.C.	Arqueologia
550 a.C.	Món lber	219 a.C.	Pèrga del Moro Arqueologia
218 a.C.	Món romà a Hispània	475	Materials de La Ribera Arqueologia
475	Epoca medieval	1491	Torre Espigolera Etnografia

Menú o índex principal

MUSEU VIRTUAL
Centre d'Estudis Santjustencs

Accés a totes les fitxes

Instruccions per a imprimir les fitxes

PERÍODE	Classificació	Descripció
Neolític - Edat dels Metalls	Arqueologia	Vas campaniforme, La Riba Sepulcre de fossa de La Riba
Món iber	Penya del Moro	Situació i planol de la Penya del Moro Plom ibèric de la Penya del Moro Tros de plat àtic Fibula Fusaiola Àticu Punta de sageta Colador Peça de penjoll Fibula anular Ceràmica manual amb bordó Ceràmica àtica Plat àtic amb palmetes Trossos de copa àtica Fibula Ceràmica pintada Pondus Fibula Exvot Fragment ceràmic
Món iber	Arqueologia	Fragment de kálathos

Menú o índex detallat de totes les peces

Procés informàtic

El procés informàtic per actualitzar el museu virtual consisteix en els següents passos:

1. Creació d'una fitxa omplint un document HTML en el qual s'incorpora la informació sobre la peça tal com s'indica en la imatge reproduïda en aquest document. En aquesta fitxa cal incorporar-hi una imatge dimensionada a la fitxa (petita) dins de la qual hi ha un enllaç a una imatge més gran a la que es pot accedir prement la imatge petita.

2. Cada fitxa ha de tenir un enllaç per poder traslladar-se a la fitxa anterior o a la següent dins de la mateixa temàtica on pertany.

3. La informació sobre la nova fitxa creada ha de ser incorporada a l'índex del museu virtual perquè sigui fàcil accedir-hi sense necessitat d'anar passant les fitxes una per una fins a trobar la que busquem.

Una vegada fets aquests tres passos mitjançant un editor d'arxius HTML, cal traspasar els arxius creats o modificats, junt amb les imatges que contenen (la petita i la gran) al servidor on hi ha ubicada la pàgina web.

Una vegada fetes totes aquestes accions, ja tenim actualitzat un museu virtual que permetrà accedir a tots els objectes de béns mobles que haguem catalogat com a part del patrimoni del poble de Sant Just.

Conclusions

- Treballant les fitxes primàries en Word –eina que coneix qualsevol usuari d'ordinador, tant un investigador com un aficionat d'un centre d'estudis–, es permet que les fitxes, primer en paper per al treball de camp i després passades a l'ordinador, siguin una eina a l'abast de tothom.
- Serà en el pas següent, quan ja es treballi en HTML, quan caldrà un coneixedor més expert en bases de dades i en el treball en xarxa per penjar-hi les fitxes definitives.
- Es tracta, doncs, d'una realitat, d'un treball relativament senzill que hauria de ser compartit per molts altres pobles de Catalunya que tinguin la mateixa voluntat de donar a conèixer el seu patrimoni de béns mobles per a qualsevol que hi estigui interessat.

- d) Així, i mentre es lluita per aconseguir un “museu real”, quan la quantitat i la qualitat dels materials fixats ho aconselli i la millora de la situació econòmica ho permeti, haurem anat salvant i fixant en la memòria un conjunt de peces que altrament haurien acabat desapareixent del nostre entorn.